

epodpisani se dopisat će. Naloga...
 ripsolana sel pisma tiskaja po b...
 svaki redak. Oglasi od 8 re...
 stoje 66 no, sa svaki redak...
 30 30. III u slučaju opetovanja...
 sa pogodbu sa upravom. Novci se...
 postarskom naputnicom (as...
 postale) na administraciju...
 Naloga Stoga. Imo, prezimo i naj...
 liva postu valja točno označiti.
 Komu list nedodje na vrijeme...
 oka to javi odpravničtvu u otvo...
 onu pismu, sa koje se ne plaća...
 ostarina, ako se izvana napiše:
 "Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rastu male stvari, a nezloga sve pokvari". Nat. Pos.

Islazi svakog četvrtka
 arku.
 Dopisi se navrađaju ako se i
 netiskaju.
 Nabijjegovani listovi se neprimaju.
 Predplaća a političarom stoji 5
 for, sa seljaka 3 for, na godinu.
 Razmjerno for. 3/4, i 1 se pol go...
 diru. Izvanostavine više političarima.
 Na malo jedan broj 5 novč.
 Uredništvo i administracija nal...
 se u Via Farnese br. 14.

Predlog manjine

Imunitetnoga odbora u poslu zastupnika
 prof. Vjek. Spinčića.

(Konačno)

Nećemo da tajimo, da državni
 činovnik izabran zastupnikom i na...
 dalje činovnikom ostaje, te mu to...
 svojstvo podaje koli prava toli duž...
 nosti; nu ovimi posljednjimi neoduz...
 imanje mu se slobodu, da čini propa...
 gandu koliko to zakoni dopuščaju,
 nećeli se, da sav politički život oslabi.
 Tomu nemora biti posledica, da bi...
 imali biti zastupnici, koji državi služe,
 također kod povriede njihovih služ...
 benih dužnosti, proti disciplinarnim
 kaznam zaštićeni. Vrlo pogibeljno jest
 pako ako disciplinarno pedepsanje radi
 političkih nazora slobodno posize tak...
 kodjer izvan službenih dužnosti, te
 izvan urednoga zvanja. Medjutim je
 sam ustav, koj zaja mčuje držav...
 nomu činovniku pasivno izbo...
 rno pravo, pobrinuo se §. 8 držav...
 noga temeljnoga zakona od dne
 21. decembra 1867. D. Z. L. br. 141.
 za to, da se odstrani oprieku medju
 dužnostmi, ili da se bar ograniče na
 najmanju mjeru dopitav pravo bez...
 uvjetnog dopusta onim činovnikom,
 koji su izabrani u carevinsko vijeće.
 Dopustom stupa činovnik-zastupnik iz
 svojih službenih dužnosti tako, da
 nenasstaje lahko povrieda istih. U Spin...
 čičovom slučaju može se manje o pov...
 riedi službenih dužnosti govoriti
 nego li kod zastupnika druge vrsti
 državne službe, jer je Spinčić kao
 član zemaljskoga odbora Istre od
 19. oktobra 1889 na dopu...
 stu, te ga zamjenjuje učitelj
 u njegove troškove, i jer je
 već od tada, kadno je položio
 mjesto prisjednika zemaljskoga
 odbora bivši izabran u care...
 vinsko vijeće, u smislu mini...
 starske naredbe za bogoštovje
 i nastavu od dne 27. novembra
 1887 br. 23.896, valjane za sve
 učitelje srednjih škola, oslo...
 bodjen od učiteljske službe
 dok mu traje mandat, i to iz
 pedagogičko-didaktičkih razloga, kako
 glasi spomenuta naredba. Tim je pako
 razklizano svako pozivanje na nje...
 govu učiteljsku službu kano i svaki
 temelj disciplinarnoga postupanja.

Proganja li se pako političko
 djelovanje zastupnika disciplinarnim
 putem — djelovanja, koje ne nosi na
 sebi kazniv biljeg — te svođe li se
 to u savez sa njegovom državnom
 službom, koje se to dopustom zastup...
 nika nit najmanje netiče, tada se tak...
 ovo postupanje bar takovim prikaz...
 uje, da se pri tom o tomu radi, da
 se pogodi opozicijalnoga zast...
 upnika i da se ga na mučanje
 prisili.

Zvanje i dužnost zapada po tomu
 carevinsko vijeće, da uzme u zaštitu
 pojedinoga zastupnika radi njegovih
 izvaja i ostalog njegovog političkog
 djelovanja, kreće li se to unutar onih
 granicah, koje zahtjevati i štiti mora
 narodno zastupstvo od eksekutive.

Inače se nemože štitiiti političko dje...
 lovanje stranaka, na kojem počiva
 javni život ustavna države, pred uti...
 canjem eksekutive.

Istina je, da se nemože lahko
 utvrditi, da se je ovimi mjerami proti
 zastupniku Spinčiću kršilo po slovu
 zakona takozvano "unutarne" imuni...
 tetno pravo, kako je ustanovljeno
 u §. 16 alinea 3 kaznenoga zakonika
 od dne 21. decembra 1867. D. Z. L.
 br. 140. Ovo rianjenje zastupa također
 poviest kodifikacije austrijskoga imu...
 nitetnoga prava. Vladaina osnova od
 dne 1861 poprimila je medju povla...
 stice jedino zatvor radi kaznivih čina,
 dočim je svaki drugi progon dozvoljen.
 Kod razprave vladine osnove razži...
 rena bi pako povlastica u tom smislu,
 da bijaše kazneno sudboni progon
 uvršćen u isti red sa zatvorom, i to
 obzirom na to, što je po tadašnjem
 zemaljskom redu, dotično izbornom
 redu, kazneno sudbono progono sli...
 edo gubitak mandata. Reč bi, da se
 je pri kodifikaciji ipak imalo pred...
 očima jedino kazneno sudbene pro...
 gone, jer su jedino ovi prouzročili
 gubitak mandata. Pošto se pako za...
 kon neslužni ograničujućim izrazom
 "kazneno-sudbeni", već obćenitim
 "sudbeni", nenalazimo zaprieka,
 a da se nebi moglo amo ubrajati i
 druge sudbene, ne pako jedino kaz...
 neno-sudbene progone. Odlični pravni
 strukovnjaci priznali su temelj...
 no načelo, da posize zakon dulje
 nego li je zakonodavac namjeravao,
 knaošt i obratno. Potvrđenjem dieli
 se zakon od zakonodavca, te vodi
 unapried samostalan život tako, da se
 obzirom na duh i slovo imade tuma...
 čiti po njegovom shvaćanju, što ga
 dobiva od sadržaja. Ako je tomu tako,
 neće se moći temeljito pobijati, da
 nospadaju također "disciplinarno-sud...
 ben" progono pod zakon, u koliko
 postoje za pojedine upravne struke
 pravni disciplinarni sudovi, za razliku
 od običnih disciplinarnih povjerenstva
 ili senata, u kojih sjede i sudci.

Nu prosudjujuć predstojeći slučaj
 nemože služiti niti ovo šire tumačenje
 rieči "sudbeni", pošto neimaju ostali
 razredi državnih služba, izuzam su...
 dački stališ, disciplinarnoga postupka,
 uredjenoga kano disciplinarni sud.

U ostalom ako i postoji dvojba
 glede slova zakona, to ipak njegov
 duh govori za to, da se je tim disci...
 pliniranjem povriedilo imunitetno pravo.

Imunitetno pravo nepripada za...
 stupniku kano znak običnoga odliko...
 vanja, već je ono neodrecivo pravo
 narodnoga zastupstva u javnom in...
 teresu. Pošto je to pravo obrana za
 slobodno djelovanje, kao što i jam...
 stvo slobodne rieči narodnoga zastu...
 pnika, to mu je nakana, da sve od...
 strani, što stoji na putu tim dvim
 nepogriješivim temeljnim uvjetom na...
 rodnoga zastupstva, slobodi naimo
 i nesmetajućemu djelovanju.

Po tomu zahtjeva dakle duh imu...
 nitetnog prava, da se isto noturni i
 ograničenom već u razširenom smislu.
 Ustav priznaje državnim činov...

nikom pasivno izorno pravo, a pošto
 nerazlikuje u pravu zastupnika, izlju...
 čeno je, da bi se moglo proganjati
 djelovanje zastupnika ovoga razreda,
 dočim se nebi smielo proganjati druge
 zaastupnike radi jednakoga djelovanja.
 Imunitetno pravo mora dakle
 pripadati bez razlike svim za...
 stupnikom u jednakom ob...
 sje-gu. Osobito morade se kano duhu
 imunitetnog prava protivne označiti
 one disciplinarne progone,
 koji nose na čelu biljeg stran...
 čarstva; progone, koji se osni...
 vaju na samih spisih bez nad...
 zora progonjenoga, bez javnosti,
 bez branitelja; kad no je
 samovolji ostavljeno široko
 polje, i koji nam se tim pred...
 stavljaju strožijimi nego li
 obični kazneni postupak. Tak...
 ovi progono izazivlju sumnju,
 da se je htjelo stranputicom
 poštići ono, što se nije dalo
 postignuti imunitetnim pravom
 opredieljenim putem, naime
 redovitim kaznenim postu...
 panjem.

Istotako nemože se pravilno uz...
 tvrditi, obzirom na duh zakona, da je
 hotio zakonodavac zastupnika štitiiti pred
 kaznenimi sudovi, kod kojih imademo
 najveće jamstvo nepristranosti,
 radi čina podpadajućih pod kazneni
 zakonik, a s druge strane, da mu je
 odkazao zaštitu pred progono od di...
 sciplinarnih oblastih radi manje kazni...
 vih čina, akopretu se može ovim
 posljednjim načinom progona,
 kao što nam predobuje predstojeći
 slučaj, posve podkopati obstanak za...
 stupnika.

Radi svega toga misli manjina imu...
 nitetnoga odbora, da može pravom
 utvrditi, da bijaše disciplinarnom
 osudom, izrečenom proti
 zast. Spinčiću povriedjeno
 imunitetno pravo, ako i ne
 po slovu, a to bez dvojbe po
 duhu zakona, te preporuča vi...
 sokomu carevinskomu vijeću, da pri...
 hvati na uvodu navedenu resoluciju.*

Dr. Ferjančić,
 izvjestitelj manjine.
 Morsey, Globočnik, dr. Lang, Kulp.

Govor

narodnoga zastupnika prof. Vjekoslava
 Spinčića, izrođen u sjednici carev...
 skoga vijeća dne 8. marča 1889. prigodom
 razprave proračuna ministarstva trgovine.

4. Popravak luke u Valunu.

Treća točka odborova predloga tiče
 se popravka luke u Valunu na otoku Cerasu.
 Valun je dočudo malo mjesto, ali je izbo...
 dje za mnoga druga mjesta, Martinčiću,
 Luboncu i druga mjesta, koja su u bli...
 zini; sva imadu ovdje svoje izlaziste, da
 idu u obični ured, u porzni ured, k endu
 u Ceras. Odavde se izvosi prilično mnogo
 proizvoda. Tako se, kako mi plaše, izvosi
 na godinu do 10.000 hektolitara vina, za...
 tim 800.000 evražanja drva i drugih pred...

* Izvješće manjine podpisali su: dva Slo...
 vena, jedan Nijemac konzervativno, jedan morav...
 ki Čeh i jedan mladučeh. Op. urad.

meta. Osim toga imadu stanovnici Cerasa
 u okolici Valuna svoje posjede, te su a tim
 mjestom u čelom prometu, da svoje pro...
 izvode dovezu kući. Dakle je prilično ži...
 vahan promet u toj t. zv. luci, koju zovu
 mandrač; luka je vrlo malena, mislim 25
 metarah dugačka i 16 metara široka; nu
 veće je zlo, što je ta luka većinom samo
 2 metra duboka i to kod plime, dočima
 za osjeka veliki dio te luke ostane sasvim
 na suhu.

Često moraju ljudi na otvorenoj obali
 pa i po velikom nevremenu ukrovati i
 izkrovati, pri čem dolaze u veliku pogibelj.
 Ljudi su često već molili, da se sagradi
 diga na jednoj strani. Posljednja odno...
 snobla uprvljena je na Njeg. Veličanstvo
 našoga cesara i kralja god. 1884. Odgovor
 na tu molbu prosladio je u rujnu 1885.
 — dana se ne sjećam — putem lutkoga
 izaslanika. Odgovor glasi (čita):

"Il sull'istato cesaleo — kod nas oblast i
 Hrvatom puca t'ljanski — i. r. governo
 warittimo si riceva di far compilare un
 progetto per miglioramento di cedeato porto
 di Vallon e di comprenderne la relativa
 spesa in uno del preventivi dei prossimi
 anni appona le circostanze lo permetto...
 ranno". To će rudi: "slavna o. kr. po...
 moretska oblast pridržava si izradbu osnove
 sa popravak luke u Valunu, tu uvršteno
 dotičnih troškova u jedan od proračunah
 slijedećih godinah, čim to okolnosti budu
 dopustile".

Gospodo! Ja mislim, da bi državi od
 više milijuna žitelja po prilici a tako velikimi
 dohodci ipak bilo moguće uvrstiti već sada
 dotičan, razmjerno poznatan isdatak; ali
 od tada je minulo već osam godinah i do
 sele nije ništa učinjeno; k tomu dolazi još
 i to, da je to obećanje učinjeno od strane
 oblastih uslied prošnje na Nj. Veličanstvo.

5. Gradnja luke u mošćeničkoj Dragi.

Četvrta točka odborova predloga tiče
 se gradnje u Mošćeničkoj Dragi na istočnoj
 obali poluotoka Istre. Draga Mošćenička
 nije izlaziste za samu Dragu, već i za
 Mošćenice te Kraj kao i za više malih
 vještah, koja se tamo nalaze; tamo imade
 više, možda do 40 malih brodica i posjed...
 niki istih plaćaju porez, ali ovi moraju
 brodice, ako ih nestrobuju, izvadu na obalu,
 da ih od nevremena i od ošteđenja štite,
 a kad ih trebaju, moraju ih apuštati u
 more.

Koliko to stoji truda i koliko se to
 ladjice ovakovim postupkom ošteđaju, lahko
 je pojmlivo. U blizini, možda dva sata da...
 lijevo, leži poznata Opatija, ili kako ju
 Nijemci obično zovu "Abbazia" s toga je,
 rekao bih skoro, samota, da se takova što
 može događati u blizini tako glasovitoga
 mjesta.

Gradnja luke bila bi dakle veoma po...
 trobna, kako sam to prodožio u resoluciji,
 naime dva mla, svaki 50 metarah dug.

Gradnja luke bila bi i od oboga in...
 teresa. Parobrodni već spomenutoga hrvateko...
 vurskoga parobrodarskoga društva prietaju
 tamo; ali ljudi i roba moraju se iz parob...
 brodah i na isto provazati i to po lipom
 vremenu; po hrdjavu vremenu podrav...
 ljuju parobrodni mjesto i — plovo dalje.
 I sa to bi gradnja te luke bila od obće
 koristi, jer izmedju Rabea i Rike no ima
 sigurne luke, pa ni sam Rabeo ne ima tak...
 kovo, abog čeca po sju vremenu no ima
 za brodove sigurnoga mjesta za usidrenje.

Potrebnu gradnju takove luke u mo...
 šćeničkoj Dragi uvidlja je i vlada već prije
 nekoliko desetih, ali su se pregovori is...
 medju vlado i obćino razbili, jer je obćina,
 reč bi, zahtijevala puno veću luku. Ali ve...
 ličina, koju sam ja naveo, sa otelo bila bi
 dovoljna, te bi luka bila od velikoga in...
 teresa no samo za tamošnje pučanstvo, već
 i za obćinost.

Preporučujuć sa toga visokoj kući, da primi
 predlog proračunskoga odbora, a visokoj
 vladi, da ga provede.

6. Da se proširi lovranska luka.

Udalje se u 5. točki odborovoga predlaže, da se luka u Lovranu na istoj obali proširi. Lovran ima već dužu luku, ali ta je dovoljna samo za ladje, koje imaju štihlji. K tomu dolazi godinice nekoliko mjeseci 4-6 čezotkih bragova, koji već jedva nadju mjesta, pak ako se za oluju brodovi želo spasiti u luku, to u njoj ne nalaze više prostora. Potreba proširivanja luka je pripoznata, to je spomenuto ugarsko-hrvatsko društvo, poznato prije pod imenom „Svrljuga i drugovi“, sagradilo drveni mul, sa koji je pak vlada dala tomo društvu odštetu, nu koji neće moći dugo trajati. Već gradnja toga drvenoga mla pokazuje potrebu, da se poveda luka, u kojoj se, kako je poznato, ukrcava mnogo voća, odakle se glasoviti po svom svijetu kostanj (maroni) prevažna na Rijeku, a ođanje dalje. Ja preporučujem provedbu toga povećanja.

7. Mala gradnja u takozvanoj luci u Berseču.

Šesta i posljednja točka odborovoga predloga tiče se jedne malo radnje u taku zvanaj luci — za prvo se to nebi smjelo zvati lukom, — u Berseču. Berseč je mjesto, koje leži visoko na morskom žalu. Vrlo brdjav, vanredno strm put vodi do mora. Često spominjano parobrodarsko društvo zadržava se i ovdje danomice bilo plovci amo ili natrag. Od ovuda putuju ljudi i to ne samo iz Berseča već i iz obližnjih mjestah, iz Plominja ili Francane. Ovamo dolazi i financijska straža, bilo radi živčeva, bilo radi pošte, iz Porozine ili Farezine na otoku Cresu. Ovi ljudi kao i ljudi s parobrodah, moraju u ladju na obalu i a obale na ladju skakati, pri čem stvari, koju imaju uza sebe, moraju bacati s ladje na obalu ili a obale u ladju, što je uvijek akopčano s pogibelju. (Povik: Komidno je, ali istina) istina je! Ovdje imadom jedan naert obale (pokazujući ga), koji sam dobio. Ovaj naert nije doduše osobito dobar, može nam ipak zorno predložiti položaj. Tamo je obala vrlo razderana i pećinasta, tako da se ladje samo velikim poteškoćama mogu obali približiti.

Želje pučanstva ne idu sad onamo, da se prigradi luka ili mul, što bi takoj djer imali pravo zahtijevati, već te želje idu samo onamo, da se na protegu 12 metarah šiljaste pećine otupe i strmoi poravnaju, a straga da se prostor od kakvih 5 metara napuše santorinom, te sagrade stuba sa zaštitnim zidom, koje bi vodile na put, što vodi u samo mjesto.

To je za sigurno vrlo skromna želja, to bi se sve te radnje, kako mi je rečeno, mogle izvesti troškom od 1000 do 2000 for. Može se uzeti, da se tamo najmanje deset osoba na dan ukrcu i izkrca, pak ako uza to usporedimo, da na mnogih željezničkih stanicah ne dolazi deset osoba na dan, tad čemo priznati lahko, da je želja tamošnjega žiteljstva viša nego opravdana, makar da samo deset osoba na dan pripjevja. Osim toga ima se još uvažiti, da se ođanje na godinu najmanje tisuću hektolitara vina ođasilje, da se taj izkrcajavaj i nakrcavaj u mnoge druge stvari, kao drvo, kuš itd. Ovim bio bih rekao svoju o stvari, radi koje sam rieč uzeti. Ali neka mi bude dopušteno, da se još nekobjh stvari u kratko dotaknem.

(Konac sliedi).

Izvjeshće

o glavnoj skupščini krčko gospodarske zadruge, držanoj u Baški, dne 14. studenoga 1892.

(Konac.)

Pop Niko Turato opaža, da je vladin povjerenik na skupščini pred dvie godine bio pobiježio one, koji su željeli kostañja. Mnije dakle, da bi ih i vlada dobavila.

Predsjednik primjećuje, da se je vladin povjerenik bio onda popitao za divlje kostañje, a Miho Tomašić govori o oplemenjenih. Ovih je teža dobiti u većem broju i dođju skuplje stojat zadruge od drugih voćaka. Svakako odbor uzet će u obzir preporuku učinjenu po Mihi Tomašiću kod dobave voćaka.

Dr. Fran Volarić oavrće se na pokrajinske zakone podnesene na prejšnju sankciju i izaknute u predsjednikovom izvješću. On je opazio, da bi saborska većina rado favorizirala buñsku zadruge. Sa novci od globa razpolagalo bi se po volji.

Predsjednikom naših zadruga naučnice se otegnućje polazak glavnih skupščina, da se komu žb mrsi račune. U stalni su odbor izabrani njihovi ljudi, koji i onkavo vuku mastne plance, te se imalo radnje njih oduzeti onu, koju imaju kao članovi stal-

nog odbora. Ona dva zakona smatra kao nož, kojeg se želi urinuti u prsa naših zadruga. S toga uzroka predlaže, da se u spcrznanuku s drugimi našimi zadrugama podnese na ministarstvo predstavku, da ne izhodi prejšnje sankcije pomenutim zakonom.

Prihvaća se jednoglasno, Pop Niko Turato veli, da lanjske godine gospodarsko vieće nije ponudilo našoj zadruzi podpore za dobavu strojeva. Predlaže dakle, da ga se umoli podporu za dobavljeno orudje, te da se ujedno preporuču dobavu stroja za priradjenje msla i sumporijače.

Juraj Čubranić opaža, da je godine 1891 poslala baščanska občina for. 40 od utjeranih globa zadrugi. Obzirom na to predlaže, da se na porabu baščanskih članova dobavi barem jednu dobru stručnjaku. Prihvaćaju se oba predloga.

Prima se također predlog dr. Frana Volarića, da se izrazi osobitu zahvalnost gosp. predsjedniku i ostalom odboru za njihovo revnovanje tekom ove godine i nastojanje za napredak zadruge.

Predsjednik se zahvaljuje u ime svoje i odborovo. Nastavlja za tim, kako mu je dr. Stače spomenuto, da u dobrinjskoj i vrbnickoj obćini bi se moglo unaprediti pletenje košara žukvami. U tu svrhu bi se imalo saditi više žukvama, ali toga se učinit neće, ako manjka uporaba. Trebalo, bi da se nekoliko od njih nauči tomu obrtu. Predlaže, da se u ime zadruge umoli od vlade podporu za 2-3 mladica, koji bi bili voljni ići u koju radionicu izučit se u pletenju košara.

Prihvaća se jednoglasno.

Predsjednik izvješćuje, da vlada kani izaslati odlo kažnjnika, koji bi imali izvesti radnje na bregovih okružujućih vrbnicko polje za obustavu poplave. Bila je upitana vrbnicka občina, da li bi imala šta proti tomu. Ona je odvrnila, da neima, samo, da bude sjegurno vlasništvo i moral puka. Ne zna da li je dobrinjska občina bila upitana, i što ondje puk misli.

Pop Anton Kirinčić nije čuo, da bi bila dobrinjska občina upitana. Mnije svakako, da bi se složila u odgovoru sa vrbnickom obćinom, a tako i puk. Drži hvalevrednim, da vlada izvede tu radnju, koju puk sam izvesti ne može.

Vladin povjerenik izjavlja, da s dolazkom kažnjnika nebi nastala nikakva pogibelj za pučanstvo u nijednom obziru, jer oni bi stanovali izvan sela i dašćarah i pod stražom. Trošak je prvotčan po Riederu na for. 6000. On je zagovarao izvedbu te radnje, jer korisnosna. Buće li trebalo čuti mnenje i obćine dobrinjske, tad će upitati njezino glavarstvo.

Predsjednik mnije, da bi se i na našem otoku mogle ustrojiti „gospodarske čitaonice“, kojih članovi, plaćajuć mali prinos, drže svakog tjedna kratku sjednicu, u kojoj se čitaju članci i razpravljaju pitanja o gospodarstvu. Predlaže, da se zadruge zauzme i preporuču ustrojenje takvih čitaonica.

Pop Niko Turato mnije, da tu svrhu bi već morale i obstojeće kod nas čitaonice imati, te bi bilo dostatno, da se i ove prema toj zadaći drže.

Dr. Fran Volarić zagovara predsjednikov predlog, koji bje prihvaćen.

Prełazi se na izbor pregledača računa, te budu kao takvi izabrani dr. Fran Volarić i pop Niko Sparožić.

Predsjednik priobćuje, da se odbornik pop Toma Bogović zahvalio na časti, što se ima birati drugoga mjesto njega.

Bje izabran za odbornika Mata Kraljić iz Sv. Ivana u Dubašnici.

Pop Anton Kirinčić predlaže, da se izabere odbor, koji bi imao proučiti pitanje, bi li bilo uputno za sav naš otok ustrojiti zajmovni zavod i mjesto, gdje bi ga se imale ustrojiti.

Prima se, te budu izabrani u taj odbor: dr. Dinko Vitezlić, dr. Fran Volarić, O. Ljudevit Brusid, pop. ikola Turato, pop Nikola Sparožić, dr. Dinko Trinajčić, pop Anton Kirinčić, O. Leonardo Matković i Mata Kraljić.

Izcrpiv dnevni red izdrićebalo se darove kako sliedi:

1. Škare za čišćenje voćaka dobili su: Bafo Niko iz Omišlja, pop Anton Kirinčić pok. Iva iz Dobrinja, Andričić pop Anton iz Krka, Marčić Niko učitelj u Baški, Sparožić pop Niko iz Krka i Bogović pop Toma iz Bogovića;

2. Nožave za ciepljenje: Škarpa Ivan iz Matinske, Bogović Petar Ivo iz Škrbe, Matanić Petar učitelj u Vrbniku, Vitezlić dr. Dinko, Spanjol Iva iz Dobrinja;

3. Stručaljke: Volarić Niko iz Vrbnika, dr. Anton Orić iz Krka, Juranić pop Anton iz Poljica, Kirinčić pop Anton Nikov

iz Dobrinja i Vitezlić Luka stariji iz Vrbnika.

Izcrpiv dnevni rad, predsjednik se zahvaljuje prisutnim, što su se potrudili doći i zaključuje skupščinu.

predsjednik: *dr. Dinko Vitezlić* tajnik: *P. N. Turato.*

Pogled po svijetu.

U Trstu, dne 22. marda. 1893.

Austro-Ugarska: Dugoljeti predsjednik carevinskoga vieća i poljski zastupnik, g. Smolka, zahvalio se radi previsoke starosti na časti predsjednika. Carevinsko vieće dopitalo mu iz zahvalnosti kao mirovinu dosadašnju plaću, a na počast mu postaviti će se u dvorani vieća njegovo popraje. U sjednici od ponedjeljka biralo je carevinsko vieće novoga predsjednika. Izabran bijaše, kako se je predviđalo, bivši I. podpredsjednik, barun Chlumetzky, član njemačke lievice. Prvim podpredsjednikom postao je bivši II. podpredsjednik, dr. Kathrein, član konservativnoga kluba, a II. podpredsjednikom član poljskoga kluba, Mandejski, s kojim nisu zadovoljni ni svi Poljaci, jer je odviše sklon njemačkoj lievici. Tako će imati Niemci-lievčari odlučujući glas u predsjedničtvu, a Slaveni su tuj samo na oko zastupani.

U istoj sjednici obećao je vodja njemačkih liberalaca, Plener, da će podnesti u jesenskom zasjedanju zak. osnovu, kojom bi se uredilo jezikovno pitanje u našoj polji države.

Srbija: U mladoj kraljevini obavljani su izbori za narodnu skupščinu, u kojoj će vlada razpolagati nezatnom većinom, jer su radikalei uzprkos velikomu pritisku izašli mnogobrojni kod izbora. Iz Biograda javljaju, da se tamo nastoji srušiti liberalce i radikale, da se tako omogući redovito viećanje u skupščini.

Francuzka: Predsjednik francuzkoga senata Ferry, koji bijaše nedavno predejednikom izabran, preminuo je nakon kratke bolesti. Sramotna parnica sa pronevjeritelji panamskih novaca svršena je napokon jučer, te bijahu glavni krivci na tamnicu odsudjeni.

Italija: Talijanski narod, napose Rim, sprema se, da proslavi ovih dana svečano srebrnu svatbu kraljevskih supruaga. Svečanosti prisustvovati će njemački cesar i cesarica, te razni princievi vladajućih kuća.

Izvjeshće o pronevjerenu u talijanskih bankah podneseno je ovih dana parlamentu, koji je zaključio, da to izvjeshće izpita posebni parlamentarni odbor.

Franina i Jurina

Jur. Znaš ti Frano, da se je naš Martin vergd u veliku žalost?

Fr. Ča zato, da je prije vrijeme pustia ubiti konja.

Jur. A ča on zato mari, lego ga peđa, da jo pal s konja na tovara.

Fr. Ča bi se jadih ni tugoval, da su ga braća zapustila, ter čo mođ svejono dolet za nje, pa magari ga ni nepogladali.

Jur. Ma on nozna, koliko „stupidi“, makak i, imbeoili“ je dobio od njih, kad ga nije bilo potrija.

Fr. Zna i to, ma on dole za „ligu“ i

mora pustiti sve to na stran, samo da „liga“ spasi.

Jur. Tako Bože, da bi spasia gladno od glada.

Fr. Pidanosi volikaši, da negradu rado na „Legu“, zač da tamo previše po smole stardi.

Jur. Neka okito kaligero s bašoljkom, pak to njim dišet.

Fr. A mooo! — sada po zime!

Jur. Čo bonj prit i loto.

Različite viesti.

† Dr. Francišk Anijan Feretić,

biskup krčki, preminuo je dne 19. tok. mjeseca. Rodjen je u Vrbniku dne 3. decembra 1816., bje zaređen dne 29. decembra 1839. Postav doktorom sv. bogoslovlja, stupio je u službu u gradu Krku. Svojom dubokom učenošću i neumornom radinošću stekao si je priznanje i uvaženje svih, koji ga poznase, te je za više godina bio zastupnikom ovog kotara na pokrajinskom saboru. Dne 23. mnja 1880. bio je posvećen kao krčki biskup.

Prepuštamo vještijem i bolje obavještenom peru, da potanje opiše životopis presvjetlog pokojnika. Ovdje samo to izičćemo, da je bio uzoran svećnik, tvrdi i nepokolebiva značaja, to se čuo. Hrvatom, i proma tomu živio, radio i — umro. Kao mrav je sabirao mrvice i brižno ih štedio, da ih pak po svojoj smrti podari narodu, iz koga je potekao. Veći dio naimo svoje imovine, 50.000 for. zapisao je za utemeljenje malog sjemeništa na otoku Krku sa hrvatskim naukovnim jezikom. Nadalje utemeljio je drugu zakladu od 10.000 for. za podpore učenicom po mužkom, eventualno i ženskom potomstvu njegovih roditelja. Tko pozna skromne prihode krčke biskupske stolice, znati će procjeniti, koliko truda i požrtvornosti se je htjelo, da se u tako kratko vrijeme nabere toliku svotu, i kolika je bila pokojnikova ljubav za siromašni naš narod.

Suznim okom nad otvorenim grobom prezmilog nam vdpastira iz dubine zahvalna srca kličemo mu: Pokoj Ti viećni plemenitoj duši i molio se Bogu za Tvoj narod!

Pet naših doktora u dva dana. Dne 17. i 18. t. m. bilo je promovirano na svoudličitu u Bošu na čast doktora pet Hrvata i Slovenaca. Stjepan Miletić, već i u javnosti poznati knjižovnik iz Zagreba postao je doktorom filozofije. Baldo Bibice, sin krčac Dalmacije i g. Kogoj iz Idrije bili su podignuti na čast doktora ljedništva, a g. Josip Kušar, sin bjelo Ljubljano, to g. Rupnik također Slovenac na čast doktora prava. Sve su to ne samo vrtni mladici u svojih strukah, nego i čestiti slonovi svojega naroda, koji će znati vršiti no samo svojo zvaničnu, nego i domoljubno dužnosti, gdje god budu službovali. Živili!

Izbori za gradsko zastupstvo i zemaljski sabor u Trstu raspisani su 8. maja i daljih dana istoga mjeseca. Izborna listine izložene su od 30. t. mj. sve do 2. aprila, u kojom roku valja da se ih pregleda i eventualno popravi; izloženo čo ostati nadalje sve do konca aprila. Upozorujemo našo radočlubo, da su dadu na ozbiljan rad, pak da pokazamo talijanskoj gospodi, da nas je više u gradu Trstu nego li oni mislo. Za nedolju pozivljo političko društvo „Jednost“ svojo povjerenike na izborni sastanak, te se nadamo, da čo se tomu postvu dragovoljno no samo oni odazvati, već i drugi, koji se zauzimlju za naš narodni napredak u gradu Trstu i u našoj okolici.

Dvie interpelacije naših zastupnika. U sjednici carevinskoga vieća od dne 16. ovoga mjeseca upitali su naši nauumni zastupnici gg. dr. Matko Loginja i profesor Vjekoslav Spinić ministra predsjednika, kao upravitelja ministarstva unutarnjih posala: kako je moguo povjeriti oca, kr. kotarskomu kapetanu vitezu Schwarzu upravu kot. glavarstva u

samo da
od glada.
rado na
po smolu
om, pak

Pazinu, koji bijaše odstranjen iz Kranjske u interesu mira i redovne službe kotarskih mjesta, i da li kami izručiti upravu onoga poglavara mužu vratnomu, neprikladnomu, zauzetu za mir i rod.
U sjednici od dne 21. t. m. upitali su isti zastupnici ministra predsjednika grofa Taaffe-a, kako može opravdati prestrano postupanje vladinoga komesara G. vitosa Elicsohoga na sameljkome saboru u Poreču? Ove dvie zanimive i važne interpellacije donesti ćemo u cijelosti čim nam prostor dopusti.

Istarski Hrvat pjevač Ivan Rašković, Zagrebačke novine pišu, da su slavni naši skladatelji maestro Zajc i prof. V. Kleidl otkrili ovih dana krasni pjevački talent. Ivan Rašković, Hrvat iz Maloga Lošinja, bio je ovaj danah na prolasku u Zagrebu, te je posjetio i spomenuću gospodu, i nešto im pjevao, da vide, ima li u njega što dara. Ovi vrli strukovnjaci brzo opazih, da pred njima stoji vanredan i Bogom nadareni pjevač, te ga zamolih, da pjeva dojučeršnjeg dana u „Glazbenom zavodu“ u prisutnosti nekoliko gospode. Rašković se rado odazove te je, odjevajući tri komada: „Siciliana“ iz opere „Cavaleria rusticana“, „Ave Maria“ od Gounoda i „Peneo“ od Vostia. Obimnostu je bilo udivljeno. Rašković imade krasan milozvučan glas, čisto širokog tenora, koji sasna legano pjeva visoki o, a do potrebo vrlo jasno i bez napora visoki d. Takovih pjevača imade vrlo malo. Maestro Zajc je obećao, da će bezplatno podučavati nadobudnoga Raškovića u pjevanju, a dobro bi bilo, da ga naši rođaci novčano pomognu, jer žalibože, Bog ne daje jednoj osobi sve talente.

Iz Pazina 10. marča nam se javlja, da je pazinaka mještina občina u društvu žminjske i tinjanske občine ovih dana podnijela peticiju na carevinsko vijeće u Beču u poslu ezonera. U sjednici 14. ovoga mjeseca na predlog zastupnika dr. Laiginje, car. vijeće odustupilo je proračunskom odboru resoluciju, da visoka o. kr. vlada odпусти istarskoj pokrajini dug od takvih 360.000 for., što pokrajina duguje državi, a pokrajina Istra da odпусти obvezanikom (svojim dužnikom) sve, što nije glavnica.

U peticiji navedenih občina navadja se, da je porozni pazineki kotar (občina Pazin, Žminj, Tinjan, Boljun) koncom godine 1890. dugovao: 1. za prvobitno glavnice . . . f. 4.065.73/4 2. za glavnice novoga načina . . . 75.638.92/4
Ukupna glavnica f. 79.704.68
3. za zaostale rente (%) . . . f. 15.088.84/4 4. za skalarne kamate novih glavnica . . . . . 35.830. —/4 5. za stezne kamate 84.301.78
Ukupno rente i kamati f. 134.665.68
Dakle spomenuti kotar duguje za glavnice samo for. 79.704.68, a za kamate ogromnu svotu od for. 134.665.68, ili drugim riječmi na 79 for. glavnice otpada 134 for. za kamate i rente!

Opisav nevoljno stanje istarskoga seljaka, koji je na svoju veliku žalost baštinić dug desetine, u peticiji moli se, da država odпусти zaostalu svoju tražbenu namrpa pokrajini Istri u iznosu od 360.000 for., ako je pokrajina voljna sa svoje strane odpušiti svojim dužnikom sve rente i kamate tako, da bi dužnici imali još platiti glavnice, koju da bi imali isplatiti u 3 godine. Tako bi se o. kr. porozni uredi osloboditi velikoga i nezahvalnoga posla su ezonera.

Iz Lanšćca pišu nam polovicom t. mj. Javili smo Vam prošlo godine, da se je ovdje ustanovila Bratovština „sv. Cirila i Metoda“, a sada Vam javljamo radostnu vijest, da smo sagradili liepu kapellu na šest sv. braće sa troškom od 217 for. i 62 novč. Toliko novca nismo mogli jošte sakupiti, jer je drušvo mlado a k tomu smo potrošili za druge potrebe, kao propele, svjednjača, svieće itd. oko 200 for. Naša bratovština napreduje vrlo krasno, a da nismo veliki siromasi, iako bi još bolje. Ove godine 6. srpnja misli se se za prvi put u društvenoj kapeli na blagdan svete braće slavenskih apostola, te ćemo nastojati, da ta svadčanost što sjajnije izpadne. Najoh bratovštinski podario je nedavno vrli rodoljub i obšinski savjetnik g. M. Sankovjić iz Dana 1 for., te mu se ovim zahvaljujemo sa željom, da bi se i drugi ugledali u njegov primjer.

Bratovštini je na čelu čestiti naš župan g. Ivan Buždon, koji se mnogo trudi za napredak njezin.

Otvoreni natječaj. Početkom drugoga tečaja školske godine 1892.—93. podieliti će se jedna stipendija od for. 150 iz zaklade pok. Vinka Tumašćca iz Voloskog. U prvom redu imaju pravo na tu stipendiju djaci naučike ili teoretične iz porozne občine Volosko; zatim rođaci zakladatelja

bilo iz koje občine u držaji, koji polaze harvedne škole ili škola trgovnačku, glazbeniju, sveučilišne itd. i napokon Volosćaci, koji polaze jednu od ovih posljednjih škola. Molbe valja poslati o. kr. namjestništvu u Trstu do 4. aprila t. g.

Na učiteljsku u Kopru otvoreno je mjesto glavnog učitelja za poviest i geografiu i suzredno sa njemački jezik; dokazati valja podpunu poznavanje slovenskoga i njemačkoga jezika. Molbe valja poslati do konca aprila o. kr. zemaljskomu školskomu vijeću za Istru u Trstu.

Na o. kr. pomorskoj akademiji na Rieči otvoreno je jedno mjesto za mladiće iz Trsta, Pule i Pazina, koji bi želili stupiti u ročenu akademiju i kojim ja otupio u cesarskoj ili obšinskoj službi; Molbe treba poslati o. kr. namjestništvu u Trstu do 30. aprila t. g.

Početkom drugoga tečaja školske godine 1892.—93. podieliti će se jedna stipendija od 100 for. iz zaklade pokojnog biskupa Raunichera. Pravo na uživanje ove stipendije imaju djaci iz tržićanskoga koparske biskupije, napose oni iz Istre, koji polaze koju gimnaziju Primorje, Krasjake ili Koruške. Molbe do 30. aprila namjestništvu u Trstu.

Početkom drugoga tečaja 1892.—93. podieliti će se dvie istarske stipendije iz kamarealne zaklade djakom sa istarskoga kopna, koji slušaju pravo ili medicinu u Beču. U pomanjkanju ovih podieliti će se ove stipendije gimnazijalcem. Za prve ustanovljene su stipendije u iznosu od 157 for. 50 nvč., za drugo samo 84 for. Medicinari imaju priložiti molbi osim obšinskih dokumenata takođerj revors, kojim se obvezuju po dovršenih naučih služiti u Istri bar 5 godina. Molbe prima namjestništvu u Trstu.

Zemaljski odbor za Istru u Poreču raspisuje natječaj IL. ravidanta kod računovodstva zemaljskog odbora u Poreču. Plaća iznosa 1100 for., potgodišnji doplatiti i pravo na mirovinu. Molbe valja poslati zemaljskom odboru u Poreču sa dokazi o sposobnosti i poznavanjem jezika.

Koncert u slavu hrvatskoga glazbenika Franjo Ž. Kuharćca privredike iz hrvatskoga djačko društvo „Zvonimir“ u Beču dne 7. t. m. Bio je dobro posjeće. Pjevalo je slavensko pjevačko društvo kao i Hrvat Vjekoslav Hinterherber. Igrao je na violinu Poljak profesor Druoker, a na klaviru mlada Hrvatica Ljudmila Makovčica; te na tamburicah mješovitih (mužki i ženski) tamburaški zbor djačkih družtva „Zvonimira“ i „Slovenici“. Svim se je burno povladjivalo i zaslužili su to punoj mjeri. I tom prilikom su naši mladi Hrvati i Slovenci pokazali, kako se čute pravom braćom. Živili, i ugledali se svi Hrvati i Slovenci u nje!

Podpore „Bratovštine hrvatskih ljudi u Istri“. Dne 16. t. m. sastao se u Kastvu odbor naše dične „Bratovštine“ da podieli godišnje podpore siromašnima a dobro se učinim našim mladićem.

Molitolja bilo je u svemu 79, naime: 9 sveučilišnih djaka, 30 gimnazijalaca, 13 učiteljskih pripravnika, 13 učenika delavске škole, 6 pripravnika za učiteljsku, 1 pripravnik za gimnaziju i 1 učenik pučke škole. Od tih je, dobilo podporu njih 68, naime: 9 sveučilišnih djaka iznos od 285 for., 29 gimnazijalaca 376 for., 13 učiteljskih pripravnika 204 for., 12 učenika delavске škole 105 for., 4 pripravnika za učiteljsku 48 for. i 1 učenik pučke škole 10 for. Tako ukupna svota, izdana Istitom u podporu, iznosa 1028 for. Isti odbor zaključio je takođerj, da se jednoga dužnika „Bratovštine“ izručiti sudu poradi njegove nemarnosti u izplaćivanju godišnjih interesa, što je veoma načestno za teidičnoga gospodina i što će siužiti nekojim nemarnikom za opomenu, jer će se i njima ovako dogoditi, ne budu li tožniji u izvršivanju dužnosti napram dobročiniteljici „Bratovštini“.

(Nadamo se, da će nas koji od gospode odbornika publi' obavijestiti o toj sjednici. Op. ured.)

„Slovenski klub“, na parlamentarni nego podprtini za sveučilišno djaku u Beču, sastaje se dva puta u mjesecu. Takav sastanak je bio i dne 11. t. m. Čitao je dva svoja umotvora prvi slovenski pjesnik Stritar, a igrao na citrah prvi slovenski umjetnik u toj struci Vavpotič. Obioji su dosta mnogobrojni se sastali se Slovenici i Slovenke veoma zahvalnim pokazali i burno jih pozdravljali. Uz mnogo Slovenice i tri slovenske gospođe kao i dosta mnogobrojne sveučilišne djake bio je prisutan i zastupnik Vjekoslav Spinčić. Bio je jako prijatno primljen i opetovano oduševljeno pozdravljen. On sam je, zahvaljujuć se na pozdravim, pozdravio oba umjetnika, slovenska prvaka, pjesnika Stritara i igraoca Vavpotiča.

Požor. Iz Žminja javljaju nam, da su tamo ovih dana zapalili oigani tri štale, prouručivši tim našim seljakom do 1000 for. škode. Unosređen je osobito seljak Ivan Zaharija, koga proporučamo milosrdju naših imućnijih rodoljuba.

Iz Rieke pišu nam 15. marča 1893.: Prodporučio nedjelju, pod pratnjom oružnika, vodjena su bila četiri obtuženika iz Sušaka u Ogulin, a silna svjetlina, višo od hiljadu njih, pratila ih peikanjem i urlikanjem do samoga kolodvora. Možda nije bilo korektno to postupanje, ali da vidimo malo, šta je bilo u stvari.

Ova četiri nitkovića, da si pribave novaca, odušćile užgati baraku, što ju je jedan od njih us Sušaku posjedovao. Oni su to najprvo osigurali, pripravili kako će dobro goriti, te jedan od njih užgao, a taj njegov trud izplatio se sjajnim plodom. Vatrogasci nisu mogli svladati ognja, te je sve izgorjelo, kako su oni predviđjali. Drugi dan došla komisija osjeguravajućeg društva, te našla sve u redu i u svoje višnje izplatila štetu.

Prošlo je od tada više od osam mjeseci. Novci su se po svojoj prilici potrošili, te se vriedna gospođa povadila radi nevještanja pojedjene dialtbe, i jedan od njih prijavio štitavu stvar oblasti u Bakru, a ovaj povratila sve, izpitala i doznala, da je med njimi bio i jedan Talijanac, imenom Baasani.

Tko je taj Baasani? Visok dovjok, dobalih crnih brkova, pred nekoliko godina u tajnoj službi riečke policije, a sada više vremena na trgu „trih kralja“ imao je javnu vagu i utjerivanje poreza za mjesto, a budući je imao posla sa prostim placaricami i sa seljkinjama, koje ove hrvatski govore, on ih je psovao i globio, kao kakav paša tužnu raj u Bosni, a tužiti njega na redarstvo, bio je jalov posao, to je bio radi toga svim onim trgovkinjam vođa i zelenine itd. pred očima orn, kao sam djavak.

Kada ovo saznadoše, da je Baasani zatvoran, pjevalo su od radosti i veselja; one jedna drugoj čestitaoše, da su se oslobodile zulumčara Talijana, te radi toga razvile barjake na tržištu, a kada saznadoše, da će biti kroz Rieku vodjen u tri ure popede, one se prijateljli i znanci pohriše za njim, višući i urlajući, dok ga je neostalo.

Drugi dan naše riečke novine, pjenoc se od gejeve, stale žaliti i opievati dočudaj i eramotu nanešenu civilisaciji našeg grada, i bacajuć nekakvu tobož krivnju na našuće oblasti radi toga škandala. Ali u stvari jo nešto drugo.

Budući je Baasani podanik talijanskim, a kao tekav je pod bivšim komesarom Pasqualiom službovao i to vjerno, jer jo glavnu zadaću t. j. napadati u svakoj prigodi na Hrvate, točno vršio, pa radi toga naša štampa se grize, da se takovomu junaku svieće i urliče. Da je taj Baasani kojom nosrećom bio Hrvat, naša štampa bila bi u druge struje udarila, te bi bila naša način, da obrani pučki postupak. Pienli bi bila n. pr. ovako: „lo nostro patriotiche popolane con nobil adogno impreccavano a quel miserabile“ itd. A sada, kada su „popolane“ po svojem osvjedočenju urlikale proti onom zlotvoru i palikući, sada je civilisacija u pogibelji, dočim kad je toliko puta faktinaca (pod moralnim vodetvom redarstva) posvrtami i batinama navaljivala na osamljene Hrvate, makar da su i kralju „živio“ klicali, onda dakako nije trpila civilisacija.

Čudna je ta djedovska kultura naših i naših šarenjaka!

Kada so talijanstra tude pod Magjari postupa so kako sami šarenjaci želo, i sam guvernor im ide posse na ruku.

Sada su ovdje osnovali „Circolo letterario“, koji ima pokazati svietu (doravcu), da bježno i da jesimo Talijani, promda se čuje netalijanški jezika u gradu. U taj „Circolo“ je stupio i guvernor, da se tako sve to više omili takozvanoj talijanškoj narodnosti, koja promda tuđna, sa Magjari u svakoj prigodi nas zatajuje na Rieči. Mi se tomu nimalo ne čudimo, ali so čudimo nekojim našim Hrvatima, kojim je netko u glavu utvadio, da je sadašnji guvernor došao ovamo, da nas Hrvate upotrobi proti drzovitosti tih šarenjaka, te da našo političko stanje podigne, jer da im je talijanška drzovitost dodijala!

Do vidova! Vaa! R o k a c.
Za izdavanje djela dr. Anto Starčevića izdao je odbor sastojeci od gg. Frana Folnegovića, dr. Josipa Franka, Gjurja Jakčina, Ergenja Kumčića, dr. Milo Starčevića i Mije Tkalčića progla na hrvatski narod. Ta će djela izlaziti u svazkih po 4 tičkana arka u velikoj osmini; cijena je svakomu svezku 56 nvč. Prodplata na 10 svazaka iznosi 3 fr. Prvi svezak nalazi se pod ti-

skom. Novci se šalju g. Miji Tkalčiću, odvjetniku u Zagrebu. Knjige izlaziti će ovim redom: I. knjiga: Govori, II. knj. Prodstavka i adrese, III. knj. Znanstvenopolitičko razprava, IV. knj. Pisma magjartolaca. V. knj. „Iskrice“ iz raznih spisa i članaka.

Javna zahvala.

Veleučeuomu gospodinu prof. Vjekoslavu Spinčiću, zastupniku naroda itd. itd. u Beču.

Neimamo dostatno rieči, veleučeni gospodine, da Vam se iskreno i toplo zahvalimo, što ste sada opet podigli Vaš glas u carevinskom vijeću u Beču radi luke u naboji Dragi, koja nam je potrebita kao i svadajni kruh. Sve ja ono istinito, što stu iztaknuli, te su ufamo, da će vaše rieči i dotični predlog, koj je primljen, visoko ministarstvo i slavna pomorska vlada blagobitno uzvati, te da će nam priteći u pomoć i sagraditi čim skorije toli potrebitu nam luku. — Vi sto učinili Vašu svetu dužnost, veleučeni gospodine, i mi ćemo uiniti Vama što možemo, izkazati Vam se uvijek zahvalnim i Bogu se moliti, da Vas uzdrži čila i zdrava na mnogaja ljeta, na čast, diku i sreću milog vam hrvatskog naroda. Živio skole dični!

Mošćanice, 15. marča 1893.

Najzahvalniji Vaši braćo Mošćaniciani.

Javna zahvala 1)

Bolnim al zahvalnim srcem sjedam se ovim sve rodbinu, prijateljima i znancima, napose prof. svećenstva, koji su mnogobrojno doprinosili do hladna groba moju nezabornu sv. rug: Mariju, to time meni i mojoj dječici grdnu tugu i bol ublažiti nastojali. Bog im plati i čuvaj od slične nesreće!

Norozine, mjeseca marča 1893.

Razvijenji suprug: Gaude Sokolić.

1) Zakanitio, jer je prvo pismo bilo izgubljeno. Op. Ured.)

Listnica predništva.

G. dopisniko molimo, daasustroje, jer svoga neznanom na jednom prohišti radi probilnosti gradita iz carevinskog vijeća. G o s p. B. Izvolite se obratiti u Lindar li Gradsko za onaj posao, jer do vam laglje i brže potvrditi. Onaj spis čemo Vam vratiti. Prijateljki odzdrav!

Listnica uprave.

Nadalje uplatišo za „Našu Slovo“ sledoči: Fr. S. Dubravčak f. 2. Čit. Kraljeva f. 1.25. Čit. Otok f. 2.40. P. A. Podstano f. 10. S. N. G. Čit. Britir f. 2.50. K. I. Topolovao f. 2.50. K. S. S. Pazin f. 2.50. N. O. H. Pazin f. 2.50. M. Repontič f. 2.50. Čit. Sežana f. 2. D. E. F. Novac f. 6. P. P. Trst f. 5. P. P. K. f. 5. T. N. K. f. 5. Čit. Beruč f. 2.50. Dr. F. F. K. f. 5. S. N. K. f. 5. I. A. A. Binj for. 5. Čit. Čolje f. 2.50. Dr. D. J. Krizević f. 5. S. P. Kastlor f. 7.50. Zb. d. ml. Zngreb f. 5. M. M. 12 f. 2. Čit. Pregrada f. 1.50. Čit. Otočac f. 1.25. (Štidi.)

Poziv

U redovitoj glavnoj skupitini „Posojilnice u hranilnici u Kopru“, koja će se oddržavati u Kopru dne 26. t. mj. na 10. sati prije podne sa ovim dvoim redom:

1. Izvještaj ravnateljstva o poslovanju zadruga god. 1892.
  2. Izvještaj nadzorničta o računih zadruge za god. 1892.
  3. Izbor odbora nadzorničtva.
  4. Slobodni predlozi.
- U Kopru 15. marča 1893.

Odbor.

Dobro vino prodaje se u Žminju

i to kod naših čestitih seljaka 2500 do 3000 hektolitara uz cijenu od f. 11—14. Žminjsko vino uživa dobar glas. Poblize viesti podaje g. N. Butković, obč. tajnik u Žminju.

Čista krv zdravje!

Tajne bolesti, lišaji, apuščaji, ble-dost, splošna utrujenost, slabost, se izgubijo pri zdravi krvi. Mi jamčimo za glavni vepoh pri uporabljanju našo metado.

Pri vprašanjih je priložiti povratno marko.

11—13 „Office Paris Sántitas“, 30. Faubourg Montmartre.

Drogerija
Augusta Rizzoli-a

ulica Malcanton br. 13 u TRSTU
skladišće svičea vošćanih, ljekovitog
ulja, mineralnih voda, raznih ornila,
boja i kistova, sapuna mirisavih i
za pranje.

41-52

Odlikovana zlato medaljo: Bruxelles 1892.

Najboljše sredstvo za

želodec

katero želodec in opravlja
prebavah delovita krapča
in tudi odprti žot pospešuje,
11-25 jo
tinktura za želodec,
katero pripravila
Gabrijel Piccoli,
tekar „pri angelju“
v Ljubljani na dunajski
cesti.
Cena i stekl. 15 novcev.

Ind. ovratelj razpošilja to tink-
turu v zabojčkih po 12 ste-
kleno in več Zabojček a 12
stekl. stane gl. 1.80; a 24
gl. 2.60; a 36 gl. 3.84; a 44 gl. 4.96; 55 stekl.
tošta 5 kg a poštno tofo in večja gl. 6.28; 110
stekl. gl. 10.90. Poštnino plača vodno narodnik.

Kramo uzorce zasobnikom pošilja zastoj
in franko.

Bogate knjige a uzorci, kakoršnih do ni bilo,
za krojačo nefrankovano. Jaz no popušćam za
21, ali 31/2, goldinarjov pri metru, ne dojam
družil krojačom, faktor to dela konkorenca na
račun zadnje roke, ampak imam le trdna in
dista oca, tako da mora kupiti vsak zasobnik
dobro in ceno. Prosim torej zahtevati to moje
knjige a uzorci. Starim tudi pred pismi kon-
kurenca, ponujajočej dvakrat toliko popustka.

SNOVJI ZA OBLEKE.

Poravnan in dosking za čistito duhovno, prod
pisano snovi za uniforme o. kr. uradnikov,
ludi za veterana, ognjeharce, telovadca, živreje,
sukna za blizarde in igralne mise, praprege
za vozova, leden napramenke za lovake sukna
snovji za prati, počne ogrtače od gl. 4-14 itd.
— Kdor hoče kupiti vredno, pošlino, krajno,
čisto valneno suknoo blago, no pa dober kup
cunje, ki so komaj toliko vredne, kolikor so
plača krojača, obrne naj se do

IVANA STIKAROVSKY v BRNU

24-11 (v tom Manchesteru Avstrije) 24-6
Največja zaloga fabričkoga sukna, v vrednosti
1/2 milijona gl.

Da posojam velikost in zmocnost izjavljam,
da moja roka združuje največje izvašanje sukna
v Evropi, izdelovanje komarnarje a potrebne
za krojača in veliko knjigovodstvo to za lastine
namenom: Da se prepriča o vsem tom, prosim
slavno občinstvo, da si, kadar mu prilika na-
nes, ogleda velikanske prostoro mojih prod-
jalnic, kjer ima posla 150 ljudi.

Posilja se le po poštnem povzetju.
Dopisuje v nemškem, madjarskem, češkem, poljskem,
italijanskem, francoskem in angleškem jeziku.

J. PSERHOFERJA

lekarna v Beču, Singerstrasse broj 15.

zum goldenen Reichsapfel.

Kričistilne kroglice, nekaj imenovano univerzalne kroglice, znano domaće
odvajajoče sredstvo.

Jedna škatljica z 15 kroglicami stane 21 kr., jeden zavitek šestih škatljice
1 gl. 6 kr., pri nefrankovani pošiljavi po povzetju 1 gl. 10 kr.
Ako so donar naprej pošli, ni treba plaćati porto, in stane: 1 zavitek kroglice 1 gl.
25 kr., 2 zavitka 2 gl. 30 kr., 3 zavitka 3 gl. 35 kr.; 4 zavitka 4 gl. 40 kr., 5 zavitkov
5 gl. 20 kr., 10 zavitkov 9 gl. 20 kr. (Manj, kot jeden zavitek se no pošilja).

Prosim, da se izrecno zahteva 5-12

„J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice“

in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice latil podpis J. Pserhofer v rdećih pismenih, ka-
tereja je videti na navodilu za porabo.

Balzam za ozeblinae J. Pserhoferja 1 posodca 40 kr., prosto poštnino 65 kr.

Trpotčev sok, 1 steklenica 50 kr.

Amerikansko mazilo za trganje 1 posodica 1 gl. 20 kr.

Prah proti potenju nog, škatljica 60 kr., poštnino prosto 75 kr.

Balzam za goltanee, 1 steklenica 40 kr., poštnino prosto 65 kr.

Zivljenska esenca steklenica 22 kr.

Angleški balzam, steklenica 50 kr.

Fijakerski prsni prašek, 1 škatljica 85 kr., poštnino prosto 80 kr.

Tanokininska pomada J. Pserhoferja, pospešuje rast las, škatljica 2 gl.

Univerzalni čistler prof. Stendela, posodica 50 kr., poštnino prosto 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullricha, domaće sredstvo proti posled-
icam slabe prebave, 1 zavitek 1 gl.
Razvon imenovanih izdelkov dobivajo se šo drugo tu- in inozemsko farmaceutična spoedi-
nija, ki se bile po vseh sveteljskih časopisih oznanjeno; in so na zahtovanje točno in v čono
predskibljajo tudi predmeti, kojih ni v zalogi.

Razpošiljanja po pošti vrše se točno, a treba je donar poprej doposlati;
večja naročila tudi po poštnem povzetju.
Pri dopisiljavi donarja po poštnoj nakaznici, stane porto česti manj kakor
po povzetju.

11-12

Izdavatelj i odgovorni urednik Mate Mandić.

Jedno društvo pločara
Petar Levichnik i dr.

Osobiti ovršitelji radnja cementom
postignuv u tom do sada svuda najbolji
uspjeh, o čemu pojdaju mnogobrojne
svjedočbe za isvedeno razno sustave
shodova, kamenica za bašće itd. itd.
Ispravljaju cementiranje zidova, ispravna
te isputra jamčee za nepromodivost;
nadaju bilo kakvo shodšće u elmontu
Port i n d sa kamenjem bilo koje boje
i mramora, obavljaju i isušanje shodova
to odstranjeno višje i suzajeno olovo.
Radnje obavljaju najvećom brzinom.
svaki popravak uz jako obilno olovo.
Za narušbe dosta je napisati dopis-
nicu. Svaka radnja je zajamčena.
U nadi, da čomo biti radjama po-
čaćeni kano do sada, biljodimo se sa
štovanjem

Društvo pločara
PETAR LEVICHNIK i dr.
Ulica Madonnina br. 21, I. kat.,
52-41 vrata 11.

Nič več kašlja!

Balzamski petoralski prah
ozdravi svaki kašalj, plućni i bronhijalni kaš-
a dobije se u odlikovanoj lječarki
PRAXMARER (telefon 207), „Ai due Mori“
TRST: Piazza grande, 41-52
Poštarske pošiljice odprama odmah uz 55 svr.
ili toliko listovnih maraka. Pozor prod prevarom.

U radionici klepara
GIUSTO BIASUTTI

opunomođenoga gradi-
telja vodovoda u željo-
nih slovih Via Barriera
vaciola, broj 10
gradi i drži za sku-
plašću kupjli u posu-
sa stolicom za ili bna
pođi iz olnka čvrsto gradjano, to izradja i drugi
radnje kleparske uz najlizo olnu. Ilustrovani
coniki dobivajo se gratis. 41-52

Drogerija
Arturo Fazzini u Trstu

Ulica Stadion 22. — Telefon 519.

Velik izbor mineralnih voda, samoljnih
boja na ulju najlšnje vrsti; crvana,
žuto, zelena, višnjeve i orne po 28 svr.
kilo. Olovno bjelilo po 32 svr. kilo;
tj. bijelo najlšnje po 40 svr. kilo.
Osim toga velik izbor bojah na vodu i
kistova svake vrsti po cionah, a kojimi
ni jo moguće konkurirati.

Skladišće glasovitog pokrepitelja od
Kwido (Korzeburger Viehhauptpulver)
za životinje. Izbor mirodjiva, boja, ličkova
— skladišće sumpora i moćne galice
za porabu kod traja. Naručitelj do-
je brozplatna poraba telefona. 38-32

Prodaju kuruze (turkinje)
otvoriti će opot 2-1
u ponedjeljak Mate Kramar-Bančina
u Rakotolah
(pošta Motovun) te se ovim preporuča našim gospodarom u onih
stranah.

EPILEPSIJA
(božjast)
ozdravljava brez povratne, tianđi mo-
rejo dokazati sa čudami vepoh zna-
stva. Natanđona poročila a povratno
marko je pošiljati: 11-18
„Office Sainias“ Paris
30. Faubourg Montmartre.

Bogat izbor
počaba od kapača i koruh, jednostavnih i unje-
stih počaba za urode, razna veseljiva, počaba
lačaba za stanove, klišo, tironia, vilih, počaba
za označivanje pošiljaka, monogrami, srebrni na-
ljabirjivog sa počabo itd. za najlize cionu. — Pre-
prodavači i agenti dobija dobar popust. U potra-
jnu idu pošiljice uz poštica.

G. BATTARA i dr.
TRST
ulica sv. Katarine br. 3.
49-53
Kvartala počaba i silnih predmeta

Fran Tpron
ulica Arcata.
Slikar znakova, svake vrsti grobove, deko-
reacija umjetničkih, slikanih stakala, drva,
mramora i prozornih silka. 41-52

Knjižara L. Hartmana (Kugli i Deutsch), Zagreb, ulica br. 2.

KAČIĆ hal zovor ugodni
naroda slovinskoga.

Sa tumačom manje poznatih riječi. — Čitirto za 48 orig. slika uređeno izdanje.
Cena tvrđo uvezano sa kramo bejadtsanim otomot for. 1.
Ovo je doselo najlšnje izdanje te obljubljeno knjige, pa je a toga i našlo na priznanje
ojolokupnoga hrvatskoga novinarstva. Neka nitko no propusti nabaviti si ovo liopo i
i krasno izdanje, koje je uz ostalo i dosta jofino.

ilustrovano sa 25 slika. Napisao i priredio 3. Kunčić.

Cena tvrđo uvezano sa otomot u bojama 1 for. 40 nč.
Jedna od najzanimivijih knjiga, što je izašla u našoj nakladi, jest box sumnje ova. U njoj
su sabrano svo uspomene znamenitoga viškoga boja god.
1866. — Knjiga će zanimati svo Hrvate, a osobito junačke Dalmatince i mornare.

Zagrebački Album plesova za
glasovir.

Sadržavajuć 14 plesova od obljubljenih domaćih skladatelja.

Kramo opremljen, cena 2 for. 50 nč.

U njem imado novih kompozicija za glasovir dvrudoć od Zajca, Kubača, Eisenbata,
Fallera, Vilhara, Bosiljevca, Šestaka, Žorta i drugih. — Upozorujemo na taj prvi
pojav na glasbonom polju naše krasotice glasoviraćice, noka no propusti nijedna naba-
viti si taj album. U njem imado 3 valčika, 1 brzopolka, 3 mazurke, 3 koraćalce,
2 četvorke, 1 kolo, 2 polke francaisa. Plesanja dosta za 2 for. 50 nč.

Našim Hrvaticam
glasoviraćicam i pjevaćicam,
našim guslačem, učiteljima
GLAZBA
List za crkvenu i svjetovnu glazbu i dramsku umjetnost.

i svakomu, koga zanima, pro-
poručamo novi list. — Cena na cietu gođinu for. 3. — Izlazi mjesečno jedanput.
— Svakomu broju prilozen je muzikalni prilog, koji će sadržavati laglje i teže kom-
pozicije za glasovir, gusle, orgulje, pjevanje itd. — Prvi broj šljimo svakomu tko
zahtjeva badava na ogled. 8-1

Prima naručbe na sve knjige, ako i nisu ovdje oglašene. Popisa zasašlje badava.

Priviligirano štroalje proti mil-
dovu (peronospora) inžinira Živica
pripoznato su među ostalim kano
najbolje, jer su najjednostavnije,
najjeftinije i najstrajnije; najlaglje
i vrlo brzo u radnji, počbo porabo
najmanje tokućine a kod svega
toga jesu najjofinjija. Podpisana
tvrdka pripravila ih radi toga
mnogobrojna za buduće proljeće to
razasljje već sada prospekte i oie-
nika busplatno svakomu, tko se
oglasi, to šalje i obrazac. Pripo-
ruča također druge predmete i
svoje radnje.

ŽIVIC i drug.
u TRSTU, ulica Zonta broj 5
inžinirski ured, skladišće strojeva
i dotične tvarino; zastupstvo tvr-
nica, mehanička radionica.

Tiskara Dolenc.